

GEANNOTEEERDE AGENDA RAAD BUITENLANDSE ZAKEN/HANDEL VAN 21 EN 22 FEBRUARI 2019

Op 21 en 22 februari 2019 vindt onder Roemeens Voorzitterschap de informele Raad Buitenlandse Zaken (RBZ) over handel plaats in Boekarest. Op de agenda staan de modernisering van de Wereldhandelsorganisatie (*World Trade Organization*, WTO) en de stand van zaken van de handelsbetrekkingen tussen de EU en de Verenigde Staten (VS). Tijdens de lunch zal de Europese Commissie de stand van zaken met betrekking tot de lopende onderhandelingen over handelsakkoorden en de recente ontwikkelingen ten aanzien van het *Everything but Arms*-initiatief toelichten.

WTO Modernisering

De Raad zal spreken over de ontwikkelingen in het kader van de modernisering van de WTO (Kamerstuk 21 501-02, nr. 1906). Sinds de vorige bespreking heeft de EU voorstellen ingediend op het gebied van geschillenbeslechting. Het doel van deze voorstellen is het forceren van de start van onderhandelingen, zodat de actuele blokkade van het WTO-beroepslichaam (*Appellate Body*) wordt opgeheven. De VS heeft ingestemd met het starten van informele consultaties naar aanleiding van de ingediende voorstellen.

Daarnaast werkt de Europese Commissie samen met Japan en de VS om een internationaal een gelijk speelveld te bevorderen. Het doel is om strakkere regulering van industriële subsidies aan staatsgeleide bedrijven te bewerkstelligen. De samenwerking richt zich tevens op het tegengaan van gedwongen technologieoverdrachten en het versterken van de monitoring van de naleving van de WTO-regels door de WTO-comités. De EU, VS en Japan zijn in januari op politiek niveau bijeengekomen om de koers verder uit te zetten¹.

Voorts hebben 76 WTO-leden, waaronder de 28 EU-lidstaten, verklaard te willen beginnen met de onderhandelingen over internationale regels met betrekking tot *e-commerce*². De verklaring besluit de periode van informele verkenningen over het onderwerp, ingeluid door de gezamenlijke verklaring³ en *marge* van de 11^e Ministeriële Verklaring van de WTO.

Binnen de Raad is brede steun voor de moderniseringsagenda van de EU. Alle lidstaten scharen zich achter de informele en formele pogingen om de VS aan de onderhandelingstafel te krijgen en hen te verleiden hun blokkade op te heffen. Als de blokkade aanhoudt, zal het *Appellate Body* vanaf het eind van het jaar niet meer operationeel kunnen zijn. Verschillende lidstaten zien graag een discussie binnen de EU met betrekking tot het bepalen van de inzet indien het *Appellate Body* inderdaad niet meer kan functioneren. De Raad is eensgezind in haar steun voor de onderhandelingen over *e-commerce*.

Het kabinet steunt de Europese Commissie in haar inspanningen ter modernisering van de WTO. De voorstellen ten aanzien van geschillenbeslechting zijn een belangrijk onderdeel van deze agenda. Het kabinet hecht aan een toekomstgericht multilateraal handelssysteem inclusief bindende geschillenbeslechting. Het kabinet verwelkomt het mandaat voor onderhandelingen ten aanzien van *e-commerce* en is voorstander van een onderhandelingsproces waarbij alle WTO-leden, ook de niet-ondertekenaars van de verklaring, te allen tijde kunnen aansluiten.

EU-VS handelsbetrekkingen

De Commissie zal ingaan op de recente ontwikkelingen met betrekking tot de handelspolitieke relatie met de VS. De focus zal daarbij liggen op de concept-mandaten die de Commissie heeft voorgesteld voor onderhandelingen met de VS over tariefverlaging op industriële goederen, inclusief visserij, en conformiteitsbeoordeling.

Uw Kamer is reeds geïnformeerd over de twee concept-mandaten en de Nederlandse inzet (Kamerstuk 31 985, nr. 60). Met deze concept-mandaten geeft de Commissie vervolg aan de verklaring tussen

¹ https://eeas.europa.eu/delegations/united-states-america/56329/joint-statement-trilateral-meeting-trade-ministers-european-union-japan-and-united-states_en

² <http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=1974>

³ https://www.wto.org/english/news_e/news17_e/minis13dec17_e.htm

president Donald Trump en voorzitter van de Europese Commissie Jean-Claude Juncker van 25 juli 2018.⁴ Op 30 januari 2019 publiceerde de Commissie een rapport met daarin een overzicht van de voortgang die geboekt is met het implementeren van de verklaring van 25 juli.⁵

Binnen de Raad lijkt brede steun voor de concept-mandaten van de Commissie. De bredere trans-Atlantische relatie is voor Nederland van onverminderd grote strategische waarde en handelspolitiek is hier een wezenlijk onderdeel van. De onderhandelingen over een beperkt tarievenakkoord ten aanzien van industriële producten en een akkoord over conformiteitsbeoordeling zijn volgens het kabinet dan ook een gepast middel om op korte termijn met de VS tot een positieve handelsagenda te komen.

Deze positieve handelsagenda blijft nodig. Op dit moment lopen er in de VS nog twee zogenaamde 232-onderzoeken: een onderzoek naar de impact van de importen van auto's en auto-onderdelen op de Amerikaanse nationale veiligheid en een onderzoek naar de impact van de importen van uranium op de Amerikaanse nationale veiligheid. De EU is duidelijk richting de VS in de concept-mandaten: de onderhandelingen over een beperkt handelsakkoord stoppen als de VS overgaat tot nieuwe tarieven op Europese producten. Ook moeten de huidige tarieven op staal- en aluminiumproducten uit de EU van tafel voordat de onderhandelingen over een beperkt handelsakkoord kunnen worden afgerond. Nederland steunt deze inzet.

Overig

Lunch: EU Everything but Arms initiative

Tijdens de Raad zal de Commissie ook ingaan op recente ontwikkelingen rondom het 'Everything but Arms' (EBA) schema van de EU, waarmee de EU eenzijdig tarief- en quotavrije markttoegang voor alle producten, met uitzondering van wapens en munitie, geeft aan de 49 minst ontwikkelde landen.

De EU heeft de dialoog met Bangladesh, Cambodja en Myanmar in het kader van EBA geïntensiveerd vanwege zorgwekkende ontwikkelingen op het gebied van mensenrechten en arbeidsrechten. In het geval van Cambodja zijn de besprekingen het langst gaande, maar blijft voortgang onvoldoende. Eurocommissaris voor Handel, Cecilia Malmström, heeft in dit kader in oktober 2018 aangekondigd een procedure tot tijdelijke intrekking van tariefpreferenties te zullen starten voor Cambodja. Deze procedure is op 12 februari 2019 gestart.⁶ De start van de procedure leidt niet automatisch tot intrekking van de tariefpreferenties: eerst wordt een dialoogtraject van maximaal 12 maanden doorlopen, waarna de Commissie een besluit neemt over intrekking van tariefpreferenties. Ook met Myanmar zijn de contacten opgeschaald, mede naar aanleiding van het rapport van de onafhankelijke, internationale VN 'Fact Finding Missie' over Myanmar. In oktober 2018 heeft een EU-monitoringmissie naar Myanmar plaatsgevonden.⁷

Nederland steunt de Commissie in de intensivering van contacten met bovengenoemde landen en erkent de noodzaak om politieke druk uit te blijven oefenen. Hierbij is het van belang dat de EU strategisch nadenken over de inzet van de verschillende instrumenten die het tot haar beschikking heeft en de timing daarvan. Het is voor Nederland van groot belang dat de ontwikkelingsdoelstellingen van EBA zorgvuldig worden meegenomen in de dialoog met de landen en eventuele besluiten tot start van een procedure tot tijdelijke intrekking. De mogelijke sociaaleconomische impact van intrekking – bijvoorbeeld op vrouwen in de textielsector – dient zwaar te worden meegewogen.

⁴ http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-18-4687_en.htm

⁵ <http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=1975&serie=1561&langId=en>

⁶ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=OJ:JOC_2019_055_R_0007&from=EN

⁷ Zie http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-6243_en.htm